

# Χριστιανισμός και ιστορία

Ορθοδοξία / Θρησκευτική ζωή

Μανώλης Καρακώστας, MSc Διοίκησης Επιχειρήσεων, Επαγγελματίας Υγείας - Ερευνητής



**Αυτά όσον αφορά το πνευματικό μέρος, όμως αναδύεται ακόμα ένα ζήτημα που διαφοροποιεί τον Χριστιανισμό από τις θρησκείες, και είναι αυτό της ιστορικότητας. Ο Κύριος Ιησούς Χριστός είναι ιστορικό πρόσωπο, που γνωρίζουμε πότε και που έζησε και έδρασε, τα μέλη της οικογένειάς Του, τον τρόπο που πέθανε, τον τόπο ταφής Του και τι έπραξε μετά την Ανάστασή Του.**

Όλα αυτά τα πιστοποιούν αυτόπτες και αυτήκοι μάρτυρες, οι οποίοι πλήρωσαν αυτή τους την μαρτυρία με βασανιστήρια και θάνατο. Αυτή την άποψη συνοπογράφει ο Pascal λέγοντας: «πιστεύω τις ιστορίες που οι αυτόπτες μάρτυρές τους θυσιάστηκαν για χάρη τους».[18] Αντιθέτως, οι θρησκείες του κόσμου ιδρύθηκαν από κάποιους ανθρώπους που έψαχναν την αλήθεια, είτε αυτοί ήταν στοχαστές είτε κάποιες άλλες εξέχουσες προσωπικότητες. Όμως, οι άνθρωποι διψώντας για σωτηρία, ακολούθησαν τις διδασκαλίες αυτών των ατόμων και προϊόντος του χρόνου προσέθεσαν κάποια επιπλέον στοιχεία σε αυτές, ακόμα και μυθικά για να εξάρουν το ήθος και την αξία ορισμένων προσώπων, που τους

έβλεπαν σαν σωτήρες. Στην περίπτωση του Χριστού έχουμε πολύ συγκεκριμένα στοιχεία, εν αντιθέσει με τους ιδρυτές άλλων θρησκειών, που πολλών τα ίχνη χάνονται στο βάθος των αιώνων, μη γνωρίζοντας ακόμα για κάποιους αν όντως υπήρξαν. Διότι, υπάρχουν περιπτώσεις που οι άνθρωποι θεοποίησαν κάποια άτομα, όπως ήρωες ή φιλοσόφους, πάνω στην διδασκαλία των οποίων ιδρύθηκαν κάποιες θρησκείες, π.χ. νεοπλατωνισμός, βουδισμός. Αυτή είναι και μία δεύτερη ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στον Χριστιανισμό και τις θρησκείες, η ιστορικότητα. Γιατί αν κανείς δει σε ένα γενικότερο πλαίσιο το πεδίο των θρησκειών, θα συνειδητοποιήσει πως υπάρχουν οι ειδωλολατρικές θρησκείες και εκείνες που έχουν σχέση με τον Χριστιανισμό, όπως ο Ιουδαϊσμός, που αποτελούσε πρόδρομό του και το Ισλάμ, που στην ουσία είναι ακόμα μία χριστιανική αίρεση, συγγενική του Αρειανισμού (ο ιδρυτής του Ισλάμ είχε επαφές με μοναχό αυτής της αίρεσης), όπως πίστευε ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, που είχε ζήσει από μικρός σε αραβικό περιβάλλον.[19, 20]



Όμως, επειδή πρέπει να είμαστε αμερόληπτοι όταν διενεργούμε πάσης φύσεως έρευνα, είναι σημαντικό να αναφερθεί πως πολλοί ιδρυτές θρησκειών, όπως και άλλοι που θεοποίησαν κάποια πρόσωπα, είχαν αγαθή προαίρεση, αφού επιθυμούσαν να βρουν την Αλήθεια και να γεφυρώσουν το χάσμα ανάμεσα στον Θεό και τον άνθρωπο, αλλά απέτυχαν για τους λόγους που ήδη αναφέραμε. Σχετικά με το θέμα αυτό πολύ χρήσιμη είναι η μελέτη του αιμνήστου καθηγητού Λεωνίδα Φιλιππίδη, «Η Παγκόσμια Προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτού», που εκεί δείχνει πως σε πολλούς πολιτισμούς σε όλα τα μήκη και πλάτη της Γης, οι άνθρωποι είχαν φτιάξει

παραδόσεις και μύθους, για κάποιον άνθρωπο που θα ερχόταν, για να σώσει τους ανθρώπους και να φανερώσει την Αλήθεια και τον Θεό στον κόσμο. Αυτός ο άνθρωπος δεν θα ήταν συνηθισμένος όπως οι υπόλοιποι, αλλά θα είχε θείκη προέλευση, γι' αυτό είχαν φτιάξει με τον νου τους μυθικά πρόσωπα ή απέδωσαν σε ήδη υπαρκτά πρόσωπα μυθικές διαστάσεις, για να εναποθέσουν σε αυτούς την ελπίδα της σωτηρίας τους.[21] Αυτό το έπραξαν γιατί δεν γνώριζαν τον αληθινό Μεσσία που θα ερχόταν για να αναλάβει αυτό το έργο, αφού ο άνθρωπος ήταν αποκομμένος ένεκα της αμαρτίας από τον Δημιουργό του.

Εδώ πρόκειται για τον σπερματικό λόγο που είχε δοθεί στα έθνη, τα οποία δεν κατείχαν το πλήρωμα της Αληθείας, αλλά λόγω της θείκης καταγωγής του ανθρώπου, παρά την πτώση, κάποιοι άνθρωποι με την λογική και τον ηθικό τους βίο κατανόησαν ισχνά και κατά το δυνατόν κάποια πράγματα περί του Θεού, π.χ. ότι είναι Αθάνατος. Γι' αυτό και σε μερικούς Ναούς και Μονές υπάρχουν οι μορφές αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων, οι οποίοι δεν εξισώνονται με τους Αγίους της Εκκλησίας, αλλά τιμώνται από αυτήν ως κήρυκες, πρόδρομοι και υπηρέτες της Αληθείας.[22] Όλοι λοιπόν οι άνθρωποι ανέμεναν τον Σωτήρα, και εξέφραζαν αυτή τους την προσδοκία κατά το δοκούν. Μάλιστα οι προσδοκίες τους συνέκλιναν προς τα μέρη της Παλαιστίνης, με τους δυτικούς λαούς να περιμένουν την σωτηρία εξ ανατολών και οι ανατολικοί εκ δυσμών. Όλα έδειχναν τον Χριστό, πράγμα διόλου παράξενο, αρκεί να θυμηθούμε δύο προφητείες της Π. Διαθήκης. Η πρώτη είναι αυτή που δόθηκε από τον Ιακώβ, χαρακτηρίζοντας τον Μεσσία ως προσδοκία των εθνών (Γεν. ΜΘ', 10) και η δεύτερη, του προφήτου Ησαΐα, η οποία αναφέρει πως στο όνομα του ερχόμενου Σωτήρα θα ελπίζουν όλοι οι λαοί (Ησ. ΜΒ', 4).[21]

Ο Χριστός λοιπόν είναι Εκείνος που ο Αριστοτέλης προσπάθησε να ορίσει με την λογική. Ο Χριστός είναι Εκείνος ο Θεάνθρωπος που επιθυμούσε να συναντήσει ο Κομφούκιος. Ο Χριστός είναι ο Δημιουργός του σύμπαντος κόσμου που ανέφερε ο Πλάτων. Ο Χριστός είναι Εκείνος που οι Πέρσες ανέμεναν να Τον διακρίνουν βλέποντας τον αστέρα Του. Για τον Χριστό είπε ο Gotama Βούδας ότι θα είναι Εκείνος που θα χρεοκοπήσει την δική του διδασκαλία. Ο Χριστός είναι ο Θεός, που ενανθρώπησε από Παρθένο Μητέρα. Σε όλες τις παραδόσεις για τις οποίες κάνουμε λόγο, βλέπουμε μια νοσταλγία για έναν ενανθρωπήσαντα Θεό, η οποία εκδηλώνεται με υποτιθέμενες ενσαρκώσεις θεών. Η μόνη όμως αληθινή και ιστορική ενσάρκωση ήταν εκείνη του Λόγου του Θεού.[21] Αυτή η νοσταλγία της ενανθρώπισης του Θεού όμως, μας θυμίζει τα λόγια του Κυρίου στην Εύα μετά την παράβαση, όταν της είπε «καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν» (Γεν. Γ', 15). Τα λόγια αυτά αποτελούν την πρόρρηση του Θεού για την ενσάρκωση του Σωτήρος,



και είναι κάτι που όπως φαίνεται όλοι οι λαοί ανέμεναν. Όμως, γιατί δεν περίμεναν απλά την έλευση ή την εμφάνιση του Θεού, αλλά ήθελαν Αυτός να έχει σώμα; Είναι ακόμα ένα δείγμα της «ανάμνησης» που αναφέρθηκε στο πρώτο μέρος του κειμένου, διότι αυτό ήταν το σχέδιο του Θεού προ καταβολής κόσμου, να ενσαρκωθεί, για να θεώσει τον άνθρωπο. Αυτό θα συνέβαινε ακόμα κι αν δεν υπήρχε η πτώση των Πρωτοπλάστων, απλώς θα γινόταν με άλλον τρόπο, χωρίς να υπάρχει η Σταύρωση, αφού δεν θα είχε προηγηθεί η παράβαση.

Σε αυτό το σημείο είναι απαραίτητη μία διευκρίνιση, προς αποφυγή παρανοήσεων. Διαβάζοντας κανείς τα παραπάνω μπορεί να εικάσει πως από αυτά τεκμαίρεται ότι όλες οι θρησκείες έχουν ψήγματα αλήθειας ή ότι αποτελούν προδρόμους του Χριστιανισμού ή ακόμα ότι είναι εκφάνσεις της μίας αλήθειας. Όλα αυτά βέβαια δεν ισχύουν. Η πραγματικότητα είναι πως οι άνθρωποι δημιούργησαν τις θρησκείες από τον πηγαίο πόθο τους για αναζήτηση του Θεού, οι οποίες όμως δεν μπόρεσαν να εξυπηρετήσουν αυτήν την ανάγκη, και ο λόγος είναι η ανθρώπινη αδυναμία και ο πονηρός, «ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην» (Αποκ. 1Β', 9). Κατά τον αείμνηστο καθηγητή Λ. Φιλιππίδη, όλες οι διηγήσεις περί φανταστικών θεανθρώπων μπορούν να εκληφθούν μόνο ως «θεία διαπαιδαγώγηση της ανθρωπότητας», για να αναγνωρίσει τον Χριστό, όταν θα προέβαλλε ανάμεσα στους ανθρώπους, πραγματοποιώντας την προσδοκώμενη φαντασία τους, με την παρουσία Του ως μόνου πραγματικού ιστορικού Θεανθρώπου.[21]

Ό,τι αλήθεια μπορεί να υπάρχει σε κάποιες ηθικές αρχές φιλοσοφικών ή θρησκευτικών ρευμάτων, οφείλεται στον έμφυτο ηθικό νόμο, ο οποίος εμφανίζεται στην «ανθρώπινη συνείδηση, διατηρεί και αναζωπυρώνει την στροφή προς την αλήθεια και προς τον Θεό, αποτελώντας το φυσικό όργανο, στο οποίο απηχούν οι παραινέσεις του Θεού προς τον άνθρωπο».[21] Επομένως, δεν ισχύει αυτό που ακούγεται στις μέρες μας, πως όλες οι θρησκείες αποτελούν ένα κοινό αντικείμενο, αλλά ακριβώς το αντίστροφο, πως όλες οι ειλικρινείς αναζητήσεις των ανθρώπων που τους ανάγκασαν να ιδρύσουν θρησκείες, τελεσιουργούνται στον Χριστό, ως την πηγή της ζωής, το άκρον των εφετών και εν τέλει το παν.[23] Και κάνουμε λόγο για ειλικρινή αναζήτηση, διότι υπάρχουν και περιπτώσεις θρησκειών, οι οποίες αντί για την αναζήτηση της αλήθειας, σκοπό τους έχουν το κέρδος για ορισμένα άτομα, που εκμεταλλεύονται τους ανθρώπους, τόσο υλικά όσο και πνευματικά, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις της μαύρης και της λευκής μαγείας.[24]

**[18] Δημήτρης Τσινικόπουλος, «Ο θάνατος και η ανάσταση του Ιησού. Γεγονότα ή μύθοι;», <https://tsinikopoulos.org>**

**[19] «Ισλάμ: Μια Χριστιανική Αίρεση», [https://www.oodegr.com/oode/islam/xr\\_airesi1.htm](https://www.oodegr.com/oode/islam/xr_airesi1.htm)**

- [20] «Ισλάμ: Ο καρπός Ιουδαιοχριστιανικών αιρέσεων», [https://www.oodegr.com/oode/islam/genika/ioudaioxristianismos\\_1.htm](https://www.oodegr.com/oode/islam/genika/ioudaioxristianismos_1.htm)
- [21] Λεωνίδας Ι. Φιλιππίδης (1958), Η Παγκόσμια Προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτή, νεοελληνική απόδοση - επιμέλεια: Βαρβάρα Καλογεροπούλου-Μεταλληνού, Μαρία Ζέρβα, πρόλογος: π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού, Αθήνα, 2003
- [22] Άγιος Νεκτάριος, «Περί της ελληνικής φιλοσοφίας ως παιδαγωγού των Ελλήνων προς τον Χριστιανισμόν», <http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/tributes/agnios-nektarios/historic-role-of-the-hellenes.htm>
- [23] Όσιος Πορφύριος, «Η Αγάπη στον Χριστό δεν χορταίνεται», <http://www.agiosgeorgioskorydallou.gr/2014/12/%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CF%80%CE%BF%CF%81%CF%86%CF%8D%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%B7-%CE%B1%CE%B3%CE%AC%CF%80%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CF%87%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%8C-%CE%B4%CE%B5/>
- [24] Μοναχού Δαμασκηνού Γρηγοριάτου, Η δράσις της μαγείας στην Αφρική, Η λευκή μαγεία - Εμπειρίες Ιεραποστόλων», <https://www.impantokratoros.gr/4C1AF3E0.el.aspx>

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

<https://bit.ly/3dFKunO>